

Dopomoz mi, Bože, k právu, dej mi vyváznout před člověkem záludným a podlým! Ty jsi záštita má. Sešli své světlo a svoji věrnost, ty ať mě vedou a já ti budu vzdávat chválu, můj Bože! (ze Ž 43)

Žalm 51,3-6 a 11-17

Smiluj se nade mnou, Bože, pro milosrdenství svoje, pro své velké slitování zahlad' moje nevěrnosti, moji nepravost smyj ze mne dokonale, očišť mě od mého hříchu! Doznávám se ke svým nevěrnostem, svůj hřích mám před sebou stále. Proti tobě samému jsem zhřešil, spáchal jsem, co je zlé ve tvých očích. A tak se ukážeš spravedlivý v tom, co vyřkneš, ryzi ve svém soudu.

Odvrát svou tvář od mých hříchů, zahlad' všechny moje nepravosti. Stvoř mi, Bože, čisté srdce, obnov v mém nitru pevného ducha. Jen mě neodvrhuj od své tváře, ducha svého svatého mi neber! Dej, ať se zas veselím z tvé spásy, podepři mě duchem oddanosti. Budu učit nevěrné tvým cestám a hříšníci navrátí se k tobě. Vysvobod' mě, abych nebyl vinen krví, Bože, Bože, moje spáso, ať plesá můj jazyk pro tvou spravedlnost. Panovníku, otevři mé rty, ať má ústa hlásají tvou chválu.

Mt 24,3-6

Když seděl na Olivové hoře a byli sami, přistoupili k němu učedníci a řekli: „Pověz nám, kdy to nastane a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku!“ Ježíš jim odpověděl: „Mějte se na pozoru, aby vás někdo nesvedl. Neboť mnozí přijdou v mém jménu a budou říkat ‚já jsem Mesiáš‘ a svedou mnohé. Budete slyšet válečný ryk a zvěsti o válkách; hleďte, abyste se nelekali. Musí to být, ale to ještě není konec.

I.

Lid, který se hlásí k Bohu a vyznává, že mu chce patřit, by potřeboval srozumitelná pravidla, jak se to dělá (patřit jen Hospodinu). Tak jim ta pravidla kdysi Mojžíš přinesl. (Něco z toho po čase ztratilo na důležitosti, ale něco si připomínáme dodnes, třeba zásady zvané Desatero). Pravidla tedy měli a nějak se snažili je dodržovat. Nejdřív tak, že každý bude dělat, co sám považuje za správné. Ale moc jim to nefungovalo. A

tak potřebovali ještě někoho, kdo by ta pravidla aktualizoval podle konkrétní situace, ve které se zrovna ocitli. Napřed měli pár příležitostných vůdců (soudců) a nakonec si pořídili krále. Prvnímu z nich, Saulovi, stoupla moc do hlavy a nebylo to dobré. Druhý král David byl lepší. Stal se dokonce symbolem dobrého vládnutí: to proto, že hledal, jaká je Boží vůle, a dbal na ni, nakolik to bylo v jeho schopnostech a silách. V lidských schopnostech a silách je toho však míň, než bychom rádi, což Bible ilustruje jedním velice známým příběhem.

II.

Těžko říct, co ho to tenkrát napadlo, že se rozhodl jít nahoru na střechu. Rozhlíží se po městě a ejhle, sousedka. Nemá toho na sobě zrovna moc, je šumná, králi se točí hlava. Střih a detailní záběr, sousedka u krále doma. Střih, společná snídaně. Ještě jeden střih: “Jsem v tom, veličenstvo.”

Už je to tak, král David si pořídil novou ženu. Jenže – to je ta potíž – ona už jednoho manžela má (zrovna je na vojně). Kdo z nich teď bude tátou dítěte, které se jí narodí? David ten průšvih promýšlí, ale nahlas řekl jen: “Jsi krásná,” aby tu plačící holku potěšil; však měla na víkend jiné plány než se nechat ukamenovat za cizoložství. “Bylo to s tebou fajn, ale teď sypej domů. Já ti manžela nechám pustit z vojny. Jako že nic, dítě bude jeho a nikdo se nic nedoví.”

Jenže to nevyšlo: “Ostatní kluci, králi, bojují za tebe, za pravdu a za Boží lid a já bych měl jít domů? To nemůžu!” zhrzil se tamten voják. Davida to zaskočilo: “Ten člověk bojuje za Boží lid a za mě, a já mu tady kradu manželku.” To člověka dopálí, když někoho vidíte při konání dobra a sami se cítíte provinile. Tak ho David zkusil opít a doufal, že se jeho host ovíněn nějak dopotácí domů. Když někoho zlinkujete pod obraz (Boží), už to není tak docela on a v hlavě bude mít trochu zmatek. Jenže ani tenhle pitný režim nezabral a voják chtěl pořád zpátky do boje, že nezradí. A pak to Davida napadlo: Nejlepší by bylo, kdyby v té válce padl.

Dost hrozná myšlenka, ale co naděláte, hrozným myšlenkám se neubráníte. David byl král a měl dojem, jak ho mocní mívají, že může udělat, co chce, protože stojí nad všemi pravidly. A tak vzkázal jednomu ze svých generálů, jistému Joabovi, ať tady toho vojáka postaví do

první linie, až to bude opravdu o kejhák, a ať ho v pravou chvíli nechá ve štychu (dostane za to jednou metál a ten voják taky, ovšem in memoriam). Chtěl se ho zbavit, jako se chce člověk zbavit špatného svědomí. Přál mu smrt a dočkal se.

Úlet v cizí ložnici přerostl Davidovi přes hlavu, teď už má na kontě i vraždu a bude muset hodně kličkovat a lhát. Překážející soused už nežije, ale klid to Davidovi nepřineslo. Ví to na něj generál Joab, co když ho začne vydírat? A co když to ví ještě někdo?

Když za ním přišel Boží prorok Nátan a vyprávěl mu příběh o boháčovi, který chudákovi sebral jeho jedinou ovečku, David se rozohnil pro spravedlnost a přál tomu boháčovi smrt. Nátan nedbal na to, že je zakázáno kritizovat krále, a statečně pravil: „Ale ten muž jsi ty!“ a Davidovi došlo, že to na něj kromě Joaba a Betsabé (to byla ta sousedka) ví taky Bůh. „Dopustil jsem se něčeho, co je v Božích očích zlé,“ přiznal. „Bůh ti to odpouští,“ řekl mu Nátan, „jenže to zlo, které jsi nastartoval a uvedl do chodu, to se ti bude strašně těžko brzdit.“

Pokračovalo to dost nehezky. David prožil, co je to lítost a bezmoc a smutek. Nám tu jako ozvěna zůstal jeden žalm: „Stvoř srdce čisté, Bože, mi a ducha přímého; jen mě neodvrhuj od své tváře a ducha svého svatého mi neber!“

III.

David byl dobrý král, dokonce se stal symbolem dobrého vládnutí a Boží naděje do budoucích časů. Což však neznamená, že by se u jeho dvora (a v jeho vlastní rodině) neděly zlé věci. Děly se a on jim nedokázal zabránit nebo je přehlížel. A přece to byl dobrý král. Jeho příběhy se pak v Bibli vyprávějí ještě podruhé: v tom pozdějším podání je to samé zlato a stříbro a spousta vítězných bojů, zato tam není zápletka o Betsabé a jejím muži, kterého král nechal zabít, a chybí tam i příběh o tom, jak byl David na útěku před vlastním synem. Vypravěč zdůraznil jiné věci, které považoval za důležitější. Lidi to potom začali ve zlém úmyslu napodobovat a po celé dějiny takhle upravovali životopisy mocných, kteří by rádi, aby se jim jednou říkalo „Veliký“ a aby se o nich mluvilo jako o moudrých a statečných. Učil jsem se to tak v dějepisu o Gottwaldovi, mí starší bráchové i o Stalinovi, rodiče o Hitlerovi a dnešní doba k tomu dodá nová jména.

Zlatem, stříbrem a válečnými úspěchy však David důležitý nebyl a Bible si váží něčeho jiného než nafukovacího „já“, které některé lidi postihne jak infekce. Zachovalo se nám pár písniček, které Bible připisuje Davidovi, a tam převládá třeba to, co jsme už dnes slyšeli: Ach jo, Bože, já jsem tomu zase dal, jen mě nevyháněj od své tváře, odpusť mi mé nepravosti a ducha svého svatého mi neber! (Touhle větou a díkem by člověk asi mohl každý večer uzavírat uplynulý den.)

Zachraňovat svět, to dokáže vyhlásit jako program leckdo, zvláště když má dost tanků a raket a vojáků: už to tu bylo hodněkrát, ale ještě nikdy z toho svět nevyšel zachráněný. To je známá věc, čtete Bibli, tam to všechno je.

IV.

Chceme-li patřit Bohu, chtělo by to pravidla, jak se to dělá, a někoho, kdo by ta pravidla aktualizoval do konkrétních situací. Ten někdo se však nesmí nechat uctívat jak mesiáš (natož aby se za něj sám považoval): ono se pozná, co je zač, už podle toho, jestli je schopen uznat, že neměl pravdu a že dělá chyby.

„Takových, kteří přijdou zachraňovat svět, ještě bude!“ řekl Ježíš učedníkům, když se ho ptali, kdy a jak se pozná konec. „Takových záchránců ještě bude a lidi jim budou skákat na špek, ale vy si na ně dávejte pozor. Uslyšíte o válkách a o neštěstích – ono to bez toho nepůjde, ale konec to ještě není. A jestli kdy pomine nebe a země, Boží slovo nepomine. Tak se k němu přesměřujte, k přicházející lásce Boží, a věřte, že je tu i pro vás.“

Požehnání (podle Ž 24)

Pro své jméno, Hospodine, mi odpusť mou nepravost, je velká, zpívá se v jednom Davidově žalmu. Když spoléháte na Boha a hledáte jeho vůli, on vám ukáže cestu, kterou se máte dát. Můžete si ji vybrat, nebo ne, to je na vás.

Hříchy mládí i nepravosti, které už se na mládí nedají svést, půjdou sice s vámi, ale Hospodin si je nebude připomínat, neboť jeho milosrdenství trvá od věků na věky. Na téhle cestě vás sice hřích zraní ponížením, ale Beránek Boží i váš hřích sejme a obdaří vás pokojem.